

Hotărârea CNCD privind afirmații discriminatorii la adresa membrilor Cultului Creștin Baptist

Hotărârea nr. 53/06.02.2013

Dosar nr.: 517/2012

Petiția nr.: 5924/29.11.2012

Petent: Cultul Creștin Baptist din România

Reclamat: G.B.

Obiect: afirmații discriminatorii la adresa membrilor Cultului Creștin Baptist

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I. 1. Numele și domiciliul petentului

1.1. Cultul Creștin Baptist din România, cu sediul în București, str. Dâmbovița, nr. 9-11, sector 6

I. 2. Denumire și domiciliul reclamați

2.1. G.B., cu domiciliul procedural în Aleea Alexandru, nr. 1, sector 1, București

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Sesizarea vizează afirmațiile reclamatului prin care se aduce atingere demnității membrilor Cultului Creștin Baptist.

„G.B.: Domne’, decât să ceri votul unei secte, mai bine n-am nevoie de nici un vot. Toată viața mea stau închis în curte la Pipera și nu mă interesează și nu vreau să mă voteze nici un baptist.

I.N.: Dar sunt tot români, domnule Becali.

G.B.: Da, sunt tot români, ei să fie sănătoși, mie să nu-mi dea nici un vot nici un sectant și nici un pocăit să nu-mi dea nici un vot, că nu am nevoie de nici un vot de-al lor. Da, eu nu vreau. Voturi satanice de la ...eu nu vreau... care s-au lepădat de Hristos, nu am nevoie. Eu am nevoie numai de voturile care sunt, care nu s-au lepădat de Hristos.

I.N.: Dar îi jigniți cumva.

G.B.: Dar nu-i jignesc.

I.N.: E credința lor domnule Becali.

G.B.: Păi e a lor, dar dacă nu vreau să mă voteze?

I.N.: Și cine să nu vă mai voteze? Doar ei?

G.B.: Toată lumea, numai sectanții să nu mă voteze”. (...)

I.N.: În rest toată lumea?

G.B.: Musulmanii, evreii să mă voteze care au religii care sunt moștenite. Astea sunt religii moștenite: evreiască, a lui Moise, a lui Mohamed și a lui Hristos. Astea sunt moștenite de neamuri. Alealalte sunt toate numai secte satanice.

Invitat: Și ateii?

G.B.: Domne', măcar ateul, acela nu crede, nu am nici o problemă, el nu crede. Dar alta e că nu crezi, și domne', zice omul: nu cred; măi dacă nu crezi, nu crezi, asta e, n-am nimic cu ăla. Da' ăla care vinde pe Hristos și care se leapădă de taina (...).

III. Citarea părților

3.1. În temeiul art. 20 alin. (4) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Prin adresele înregistrate cu nr. 6087/10.12.2012 părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Colegiu, la data de 14.01.2013. La termen părțile au fost absente.

IV. Susținerea părților

Susținerea petentului

4.1.1. Petentul susține că reclamatul dă dovadă de nerecunoaștere a dezvoltării credinței creștine (din rândul căreia face parte și confesiunea baptistă) și demonstrează în același timp o lipsă de respect față de cetățenii țării, față de principiul european al nediscriminării și față de legile din România.

4.1.2. Adoptarea nefericită prin care reclamatul insultă o comunitate semnificativă din populația țării, nu este în sine un gest demn de Mântuitorul nostru Isus Hristos, pe care domnia sa afirmă că Îl mărturisește. Credincioșii bapțiști sunt creștini, urmași ai lui Isus Hristos și își întemeiază credința și învățătura pe Sfânta Scriptură ca unică sursă a învățaturii și vieții creștine.

Membrii Cultului Creștin Baptist sunt cetățeni ai României, având drepturi egale cu ceilalți cetățeni, fiind implicați în activitățile sociale și politice din țara noastră.

Reclamatul nu a comunicat un punct de vedere.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. În fapt, Colegiul director reține că, partea reclamată, în cadrul unei emisiuni de televiziune, a făcut declarații discriminatorii cu privire la convingerea religioasă a persoanelor ce aparțin Cultului creștin Baptist, declarații a căror transcript este redat mai sus.

5.2. Colegiul trebuie să analizeze declarațiile reclamatului din perspectiva echilibrului dintre principiul libertății de exprimare și dreptul la respectarea demnității umane și a nediscriminării [art. 2 alin. (1), art. 15 și art. 2 alin. (8) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată].

5.3. În drept, se reține art. 15 al O.G. nr. 137/2000 care prevede următoarele: „constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității sau crearea unei atmosfere intimidante, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acesteia/ acestuia la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială

sau categorie defavorizată, ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia/acesteia”.

5.4. În raport cu protecția demnității umane și dreptul la nediscriminare, art. 2 alin. (8) din O.G. nr. 137/2000 dispune că „Prevederile prezentei ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”.

5.5. Totuși, libertatea de exprimare nu este un drept absolut, limitele sale fiind stabilite în art. 10 alin. (2) din Convenția europeană a drepturilor omului, după cum urmează: „orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare”, precizându-se în mod expres limitele acestui drept în alin. (2) al aceluiași articol: „exercitarea acestor libertăți (*n.n.* - libertatea de exprimare, de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei) ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru... protecția reputației sau a drepturilor altora”.

5.6. Potrivit jurisprudenței CEDO, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie să fie prevăzută de lege (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite condiții: să fie previzibilă și accesibilă), să urmărească un scop legitim, să fie necesară într-o societate democratică și să fie proporțională cu scopul urmărit (*C. Bârsan*, Convenția europeană a drepturilor omului, vol. I, Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

5.7. Raportat la prima cerință, cea a existenței unei prevederi legale, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. nr. 137/2000. De asemenea, Constituția României în art. 1 alin. (3) consacră garantarea demnității omului ca valoare supremă a legii fundamentale și a democrației.

5.8. Apreciem că textele normative în cauză sunt previzibile și accesibile, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

5.9. Scopul legitim urmărit constă în protecția demnității umane a persoanelor ce aparțin Cultului Creștin Baptist, egalitatea de șanse și respectarea demnității umane a persoanelor.

5.10. Pe de altă parte, în contextul dreptului de a nu fi spus discriminării și sub acest din urmă aspect, corelativ unui tratament injust, ostil, umilitor sau degradant, trebuie reținut elementul de apreciere al criteriului de la care, un comportament reprobabil are a fi calificat ca ostil, injust până la tratament degradant, astfel cum au statuat instanțele de contencios european, fosta Comisie pentru Drepturile Omului și CEDO. Acest element de apreciere este unul variabil, în funcție de circumstanțele cauzei și de efectele aplicării lui, în raport cu sexul, vârsta, starea de sănătate a victimei și alte asemenea elemente referitoare la situația victimei.

5.11. După cum a spus fosta Comisie, expresia „tratamente degradante” are în vedere atingeri grave ale demnității umane, astfel că o măsură care este de natură să coboare statutul social al unei persoane, situația sau reputația ei, poate fi considerată a constitui un asemenea tratament, dacă ea atinge „un anumit grad de gravitate” (Comisia Europeană pentru Drepturile Omului, 14.12.1973, *Asiatiques d’Afrique Orientale c. Royaume-Uni*, DR nr. 78-B, p. 55; a se vedea, printre altele, *Irlanda c. Regatul Unit al Marii Britanii*, Decizia din 18.01.1978, Seria A, nr. 25, p. 65, parag. 162).

5.12. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, tratamentul a fost calificat ca fiind „degradant” dacă a cauzat victimelor sentimente de teamă, de neliniște și de inferioritate, de natură a le umili și a le înjosi (a se vedea, în acest sens, *Kudla c. Polonia* [MC], Cererea nr. 30.210/96, parag. 92, ECHR 2000-XI).

5.13. Pentru a decide dacă un anumit tratament este sau nu degradant în sensul art. 3 al Convenției, Curtea examinează dacă scopul aplicării lui este acela de a umili sau înjosi

victima și dacă, prin efectele produse, a fost adusă o atingere personalității acesteia, într-o manieră incompatibilă cu art. 3 (a se vedea, în acest sens, *Raninen c. Finlanda*, Decizia din 16.12.1997, Reports 1997-VIII, p. 2.821-22, parag. 55). Cu toate acestea, absența unui asemenea scop nu ar putea exclude într-o manieră definitivă constatarea unei încălcări a art. 3 (a se vedea, în acest sens, *Peers c. Grecia*, Cererea nr. 28.524/95, parag. 74, CEDO 2001-III).

Or, în cazurile de încălcare a demnității umane prin discriminare nu este relevantă existența unei intenții și nici a unei victime în concret.

5.14. Raportat la speță, reținem că declarațiile reclamatului de genul: „...Domne’, decât să ceri votul unei secte, mai bine n-am nevoie de nici un vot. Toată viața mea stau închis în curte la Pipera și nu mă interesează și nu vreau să mă voteze nici un baptist. Voturi satanice de la ...eu nu vreau... care s-au lepădat de Hristos, nu am nevoie. Eu am nevoie numai de voturile care sunt, care nu s-au lepădat de Hristos” – aduc atingere gravă demnității umane a tuturor persoanelor ce aparțin Cultului religios Baptist.

Prin declarațiile pe care le-a făcut, reclamatul își exprimă propriile convingeri cu privire la persoanele ce aparțin unui cult creștin, în speță Cultul creștin Baptist. Or, a-ți exprima propriile convingeri, în mod public, într-un mod disprețuitor față de alte persoane doar pentru că nu au aceleași convingeri ori apartenență religioasă ca cel în cauză este departe de a fi catalogat libertate de exprimare. Este foarte grav să declari public că o întreagă comunitate, respectiv un întreg cult creștin este satanic „nu vreau să mă voteze nici un baptist. Voturi satanice de la...”. Colegiul consideră că termenii folosiți de reclamant nu erau indispensabili pentru comunicarea mesajului său, termeni care relevă intenția acestuia de a ofensa o întreagă comunitate pe considerente politice (afirmațiile au fost făcute înainte de alegerile parlamentare din decembrie 2012 și în legătură cu acestea).

De asemenea, Colegiul reține că reclamantul a făcut atât judecăți de valoare, cât și imputări factuale cu privire la conduita membrilor Cultului Baptist susținând că membrii acestui cult creștin „s-au lepădat de Hristos” (a se vedea, în acest sens, decizia CEDO în cauza *M.C.C. c. T.B.*, din 15.01.2013). Din doctrină reiese faptul că acest cult, Cultul Creștin Baptist, ca și alte culte, își are originile undeva în sec XVII, are un număr foarte mare de adepți, în jur de 44 de milioane la nivel mondial, iar în România este recunoscut prin Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor. Prin urmare, adepții acestui cult au aceleași drepturi și obligații ca și adepții altor culte sau religii. Mai mult, membrii Cultului Creștin Baptist din România sunt cetățeni ai României, având drepturi egale cu ceilalți cetățeni, fiind implicați în activitățile sociale și politice din țara noastră.

5.15. Măsura constatării și sancționării unui astfel de comportament este necesară într-o societate democratică în care demnitatea umană este garantată. Demnitatea umană este un element important în respectul de sine al oricărui cetățean.

5.16. Măsura este proporțională cu scopul urmărit, astfel constatarea contravenției și aplicarea unei sancțiuni sunt proporționale cu necesitatea protecției demnității umane a adepților Cultului Creștin Baptist.

5.17. Libertatea de exprimare este importantă pentru orice individ, în special pentru persoanele aflate în funcții de demnitate publică, oameni politici, persoane care au o poziție importantă într-o societate democratică. Totuși, este esențial pentru aceste persoane ca atunci când se exprimă în public să evite comentarii care pot răspândi și conduce la creșterea intoleranței [CEDO, *Feret c. Belgia* (no. 15615/07), Chamber of Judgment of 16.07.2009].

5.18. Gravitatea faptei rezultă și din calitatea reclamatului, de deputat în Parlamentul României. Funcția de demnitate publică, de formator de opinie, obligă persoana cu acest statut să

dea dovadă de o responsabilitate sporită când se exprimă în public pe diferite subiecte. Persoanele cu funcții publice, formatorii de opinie prin declarații influențează comportamente în societate.

5.19. „Libertatea e semnul de noblețe al omului, dar, ca orice noblețe, ea implică responsabilități. Exercițiul libertății fără sentimentul responsabilității, înseamnă condamnarea ei” (*Aznavorian Hurmuz*, Excelența legii, Ed. Semne, București, 2007, p. 68).

5.20. În speța de față Colegiul consideră că sunt incidente art. 10 și art. 14 din Convenția europeană a drepturilor omului și libertăților fundamentale; art. 1 alin. (3), art. 16, art. 29 și art. 30 din Constituția României, revizuită în 2003; art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

5.21. Amenda contravențională se va aplica în cuantum maxim, întrucât reclamatul prin afirmațiile sale a lezat demnitatea unei întregi comunități, potrivit prevederilor art. 26 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 republicată, dar și pentru repetitivitatea abaterilor sale. În acest sens, se rețin numeroasele plângeri adresate CNCD în care reclamatul a fost sancționat pentru afirmații discriminatorii la adresa mai multor categorii de persoane (femei, minoritarii romi, persoane cu o altă orientare sexuală, persoane cu dizabilități).

5.22. Pentru considerentele de mai sus, Colegiul director constată săvârșirea faptei de discriminare constând în încălcarea demnității umane a persoanelor cu convingere religioasă baptistă potrivit art. 15 din O.G. nr. 137/2000, republicată, fapt pentru care aplică sancțiunea amenzii contravenționale în cuantum de 8.000 lei.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Fapta constituie discriminare în conformitate cu prevederile art. 2 alin. (1) coroborate cu art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările ulterioare;

2. Potrivit art. 26 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 se sancționează reclamatul cu amendă în sumă de 8.000 lei;

3. Prezenta hotărâre se va comunica părților;

4. Prezenta hotărâre se comunică și Primăriei Sectorului 1 București, pentru recuperarea amenzii contravenționale.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Amenda se va achita la Primăria sector 1 București conform O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor. Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării. În termen de 15 zile din momentul în care constituie de drept titlu executoriu conform art. 20 alin. (10) al O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință: Asztalos Csaba Ferenc, Cazacu Ioana, Haller István, Jura Cristian, Lazăr Maria, Panfile Anamaria, Stanciu Claudia, Vasile Alexandru Vasile